

תשתית וסביבה

לא לפסס ההזדמנות

ד"ר אופירה אילון

נושא טכנולוגיות הסביבה הישראליות והפוטנציאל העסקי הגלום בפיתוחן ושיווקן, עולה לעתים לסדר היום בעיתונות הכלכלית בארץ, וטוב שכך.

קיים קונצנזוס נרחב, בקרב הממשלה (בעיקר הת"מ"ת ומשרד איכות הסביבה), בקרב האקדמיה והיזמים, כי הנושא ראוי להתייחסות ממוקדת כדי לפרוץ לשווקים הבינלאומיים המיחלים לפתרונות סביבתיים.

אולם, נשאלות בעקבות הצהרות אלה מספר שאלות שיש לתת עליהן את הדעת ואת הפתרון. לדוגמה, כיצד ניתן לזהות, לאפיין ולמקד את אותן טכנולוגיות אשר להן פוטנציאל אמיתי? האם באמת ניתן לייצץ למשקיע ולהצביע על טכנולוגיה ישראלית שתרוויח? כדי לתת תשובות ראשוניות לשאלות אלה, כדאי לבחון את הנעשה באירופה. כן, אירופה המשווקת כש"ל יש משוק הנאמד ב־600 מיליארד דולר בשנה, בוהנת עצמה שוב ושוב כדי לייצל את השקעותיה, כדי להג"ביר יתרונה היחסי בשוק העולמי וכמובן, לנגוס בפלח השוק הזה של התעשיות האמריקניות.

לפני מספר חודשים פרסמה הקהילה האירופית מסמך מפורט המגדיר את האמצעים לזיהוי ומינוף של אותם תחומים אשר ימקסמו את התועלת מהשקעה.

"פלטפורמת הטכנולוגיות האירופאיות" הוא גוף הכולל, נכון להיום, 25 ענפים הנבחרים לפי קריטריוני נים שהוגדרו מראש. קריטריונים עיקריים מאפשרים זיהוי אפיקי השקעה:

חשיבות אסטרטגית של הנושא

היכולה להיות מכוונת לתירון כלכלי,

סביבתי או חברתי

ברור. אותו יתרון חייב להיות בעל השפעה חיובית על עתידה של אירופה.

זיהוי כשלי שוק

בפיתוח המוצר או השרות. כאשר קיים סיכון גבוה, תקופת

החזר הון ארוכה או שעלויות (או תועלות) חיצוניות יכולות לשנות את התחשיב הכלכלי ה"טהור" ולהכניס לתוכו גם את התועלת הסביבתית המופקת.

פיתוח טכנולוגיות של תאי דלק ומימן עונה, עפ"י הגדרות הקהילה, בדיוק על קריטריונים אלה. מדובר במוצר שיכול ליצר מקור אנרגיה בלתי תלוי במקורות אספקה חיצוניים.

מאחר ומדובר בייצור אנרגיה הרי שברור שקיימות עלויות חיצוניות אשר משנות את התחשיב הכלכלי לי ואת חישוב משך החזר ההון על ההשקעה. פיתוח טכנולוגיה זו תקדם, ללא ספק, את יתרונה היחסי של אירופה וכמובן, יקדם את אירופה עצמה לעבר יעדי הפיתוח ברה"קיימא אותם הציבה לעצמה כמדיניות.

מאז הושקה הפלטפורמה של תאי המימן והדלק, 200 בעלי עניין כבר התחייבו ליישם את הטכנולוגיה והס"קטור הפרטי נכנס להשקעות כברות בתחום.

חשוב שנוכח כי חברות כמו אורמת, הנדסת התפלה, נטפים ועוד, כולן עוסקות בייצוא נכבד של טכנולוגיות סביבה, התחילו דרכן בתמיכה ובעידוד ממשלתי, המתבקש, לאור האמור לעיל.

ולכן, פעילות נמרצת, ממוקדת ועניינית בישראל נדרשת, ובמהירות. קיים כיום חלון הזדמנויות לכניסה לשווקים של 10 המדינות המצטרפות החדשות לקה"ל, הנדרשות ל"ישר קו", עם הדרישות הסביבתיות של כלל החברות בקהילה.

ללא פעילות מנווטת ומתואמת (בין משרדי הממשלה לבין עצמם, ובין הממשלה לאקדמיה, ליזמים ולתעשייה) וללא הגדרת חזון אסטרטגי משותף עלולה ישראל, שוב, להחמיץ הזדמנות.

הכותבת ממוסד נאמן בטכניון

חברות כמו אורמת,

הנדסת התפלה,

נטפים העוסקות

בייצוא טכנולוגיות

סביבה, התחילו

דרכן בתמיכה

ובעידוד ממשלתי